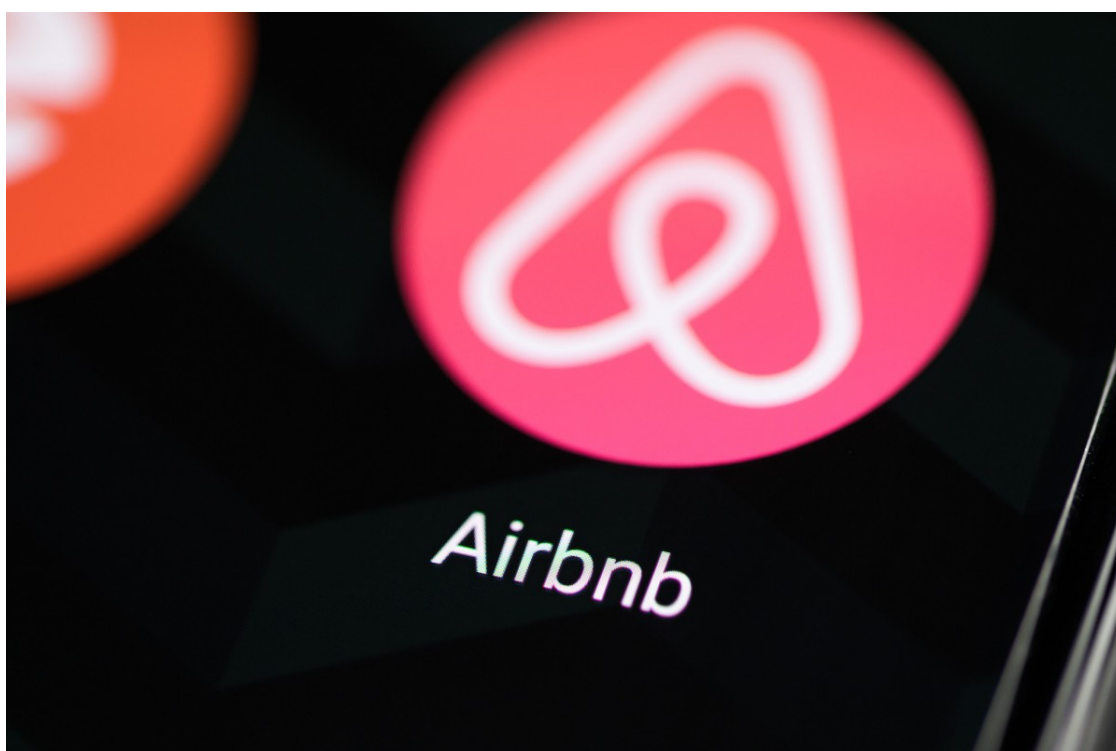


Airbnb i la resta de lloguers vacacionals P2P: qui els percep com un risc?

Els ciutadans amb un nivell d'estudis elemental i ingressos per sota la mitjana tendeixen a veure-ho com un perill, mentre que executius i professionals liberals hi són més favorables | El grup majoritari hi veu un risc "socio-cultural moderat"



L'App d'Airbnb, instal·lada en un telèfon mòbil. | Ivan Radic/Flickr.

Durant la darrera dècada s'ha produït un **important creixement dels lloguers vacacionals basats en el peer-to-peer (P2P)**, d'entre els quals el màxim exponent ha estat la plataforma Airbnb, seguit per altres plataformes similars com Vrbo, Tripadvisor, etc. Aquesta nova modalitat d'allotjament ha comportat un dels **canvis disruptius més rellevants en la indústria turística** dels darrers temps, aportant un creixement turístic molt important a tot tipus de destinacions, i molt especialment en destinacions urbanes. Malgrat els seus beneficis potencials, aquesta nova modalitat d'allotjament turístic també ha propiciat controvèrsia i un discurs crític, fent aflorar possibles efectes negatius que comporta per al sector de l'allotjament i per als propis residents.

Aquest article és una adaptació de: Camprubí, R. and Garau-Vadell, J.B. (2021), "Residents risk perception of P2P vacation accommodation", Journal

of Place Management and Development, *Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print.*

Tal com tendeix a succeir, **els canvis a l'entorn turístic propicien tensions entre la població local i els turistes**. Sovint, aquestes tensions provenen de percebre la nova activitat turística com un perill o un risc enfront a possibles impactes negatius. Aquest fet no implica que s'hagin produït impactes negatius encara, sinó que es perceben com un temor a allò que pugui passar en un futur més o menys llunyà.

L'interès d'aquesta recerca precisament resideix en el fet de poder conèixer si els residents dels indrets on s'implementen els lloguers vacacionals P2P perceben com un risc aquesta nova modalitat d'allotjament turístic. En concret, l'estudi realitzat es va conduir amb una mostra de **529 residents de l'illa de Mallorca, durant el desembre de 2015**; moment en el qual s'incrementava el creixement d'aquesta nova modalitat d'allotjament turístic, i començava a produir-se un discurs crític en relació als possibles impactes futurs. Les dades es van obtenir mitjançant un qüestionari que estava compost per dades relatives al perfil socio-demogràfic dels participants, així com la consideració de tres tipus de riscos (riscos econòmics, riscos soci-culturals i riscos mediambientals), i l'actitud dels residents envers la modalitat d'allotjament vacacional P2P.



Per tal de poder identificar els perfils de percepció de risc, es va aplicar una anàlisi clúster que va donar com a resultat l'existència de 4 perfils de residents diferents en base a la seva percepció del risc enfront a l'allotjament vacacional P2P (Gràfic 1).

Grup 1, "Percepció d'un risc alt": Conformat per aproximadament el 25% de la mostra. Es caracteritza per població altament pessimista en tots els riscos analitzats, i d'una edat més avançada que en la resta de grups identificats. En particular, gairebé el 20% dels seus integrants tenen més de 60 anys, un nivell d'estudis elementals (43,3%) i un nivell d'ingressos per sota la mitjana (20,2%). El suport a l'activitat turística per part d'aquest grup és relativament baix, i són els

que se senten menys feliços de la presència de turistes a l'illa.

Grup 2, "Percepció d'un risc econòmic moderat": Conformat també per aproximadament el 25% de la mostra. El perfil dels residents pertanyents a aquest grup mostren una percepció de risc inferior a la mitjana global, excepte en relació amb els aspectes econòmics. Alguns dels exemples en són: la preocupació per la destrucció de llocs de treball en els hotels existents, o la generació de precarietat laboral. Aquest grup inclou principalment residents amb una edat d'entre 30 i 60 anys (59,3%), i amb nivell d'estudis universitaris (46,1%). Així mateix la població pertanyent a aquest grup té un percentatge d'ocupació relativa superior a la dels altres grups; i, en general, els llocs de treball que ocupen no estan relacionats amb el sector turístic. La seva actitud envers al turisme coincideix amb la mitjana global (3,8 sobre 5) i el seu suport als lloguers vacacionals P2P (3,8 sobre 5) està una mica per sobre la mitjana global (3,5).

Grup 3, "Percepció d'un risc socio-cultural moderat": Aquest grup és el grup que representa a una major proporció de la població i està conformat per aproximadament el 32% de la mostra. Els residents pertanyents a aquest grup perceben un risc per sobre la mitjana en relació a les variables de tipus socio-cultural, i pel contrari la percepció del risc en relació als aspectes econòmics és inferior a la mitjana. Els residents inclosos en aquest grup es preocupen especialment per la pèrdua d'identitat i cultura local que genera l'activitat turística a l'entorn dels lloguers vacacionals P2P, senten en major mesura que no pertanyen al seu lloc de residència, i tenen la sensació de saturació de l'entorn. A diferència dels altres grups, l'edat dels seus integrants està polaritzada entre les persones de menys de 30 anys (35,9%) i les que tenen més de 60 anys (18,3%), i en conseqüència el percentatge d'estudiants (30,7%) i de desocupats/jubilats (14,1%) és superior a la mitjana. Pel que fa al suport als lloguers vacacionals P2P i la seva actitud envers al turisme es troben situats pràcticament a la mitjana global.

Grup 4, "Percepció d'un risc baix": Conformat per aproximadament el 18% de la mostra. Els residents pertanyents a aquest grup mostren una percepció del risc per sota de la mitjana global en tots els aspectes valorats, tant pel que fa als riscos econòmics, socio-culturals com mediambientals. Aquest és el grup que integra un menor nombre de persones, i per tant, es pot considerar més minoritari. Aquest és el grup que concentra un major nombre de persones d'entre 30 i 60 anys (66,3%) i amb uns ingressos familiars per sobre la mitjana (39,1%). En aquest grup també coincideix un major nombre d'executius, empresaris i freelancers (29,9%), i amb una ocupació relacionada amb el sector turístic (21,5%). En conseqüència, són el grup que dona un major suport als lloguers vacacionals P2P (4,2 de 5) i són els que tenen una actitud més favorable a l'activitat turística a l'illa (4.02 de 5).



Gràfic 1: Anàlisi clúster de la percepció de risc dels residents. Font: Elaboració pròpia.

Els resultats obtinguts han mostrat que **davant del desenvolupament de noves modalitats turístiques existeix una percepció de risc entre la majoria dels residents**. Això no obstant, la percepció del risc en el desenvolupament dels lloguers vacacionals P2P no és homogènia; sinó que presenta diverses sensibilitats envers els canvis que aquesta modalitat d'allotjament està produint a l'entorn turístic a l'illa de Mallorca. Si bé els resultats han mostrat l'existència d'un sentiment de por o neguit cap a la incertesa que es produeixin impactes negatius com a conseqüència de la implementació dels lloguers vacacionals P2P, això no implica que es tradueixin en impactes negatius de forma immediata.

L'estudi també ha mostrat com **les variables del perfil socio-demogràfic i actitudinals tenen una estreta relació en la percepció del risc per part dels residents** a aquesta nova modalitat d'allotjament.

Tal i com ha succeït en altres contextos en els quals s'ha estudiat la percepció del risc dels residents d'un indret, conèixer els diversos perfils dels residents i la seva caracterització pot ser d'interès per tal de definir millor les polítiques que permetin, d'una banda, evitar els possibles impactes negatius que pugui produir l'activitat turística; i, d'altra banda, establir mesures per guanyar el suport dels residents, sense el qual la viabilitat i sostenibilitat de les noves modalitats turístiques és certament molt limitada.

Cal tenir present que, d'ençà del 2015, moment en el qual es van recollir les dades d'aquest estudi, s'han produït canvis importants en el sector de l'allotjament vacacional, passant dels discursos crítics en relació als possibles impactes futurs, i per una situació sovint definida per un excés de turisme (*overtourism*) a una manca d'activitat turística (*undertourism*) causada per l'actual pandèmia de la Covid-19. Aquest fet implica la necessitat de revisar l'estat actual de la percepció del risc dels residents enfront als lloguers vacacionals P2P i comprovar si els perfils identificats persisteixen inamovibles.

Articles relacionats:

[noticiadiariambautor]93/154[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/172[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/143[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/178[/noticiadiariambautor]

[noticiadiariambautor]93/58[/noticiadiariambautor]